

ICOMOS
ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ
ΜΝΗΜΕΙΩΝ & ΤΟΠΟΘΕΣΙΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΜΝΗΜΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΩΝ
HELLENIC SECTION OF ICOMOS – SECTION HELLENIQUE DE L' ICOMOS
Πειραιώς 73, 105 53 ΑΘΗΝΑ – 73, Peiraios str, 105 53 ATHENS – GREECE
Τηλ./ Tel.: (301) 32 44 821 Φαξ/Fax: (301) 32 44 567
Email: icomoshellenic@tee.gr

Αθήνα, 19 Νοεμβρίου 2002
Αρ. Πρωτ. 155β

Προς το Διοικητικό Εφετείο Αθηνών
Οδός Λουΐζης Ριανκούρ

Θέμα: Ανέγερση Νέου Μουσείου Ακροπόλεως στη θέση Μακρυγιάννη.

Σχετικά με το θέμα της ανέγερσης του Νέου Μουσείου Ακροπόλεως, στην «θέση Μακρυγιάννη», σας γνωρίζουμε την άποψη του Ελληνικού Τμήματος του ICOMOS που έχει εκφραστεί κατ'επανάληψιν στο παρελθόν, τις τελευταίες δεκαετίες.

Συγκεκριμένα το Δ.Σ. του Ελληνικού Τμήματος ICOMOS στη τακτική του συνεδρίαση της 29/8/02 ενημερώθηκε για το περιεχόμενο του φακέλου της οικοδομικής άδειας 1435/02, του Πολεοδομικού Γραφείου Δήμου Αθηναίων, που αφορά σε "εκσκαφές και αντιστηρίξεις" του Νέου Μουσείου Ακρόπολης στον αρχαιολογικό χώρο του Μακρυγιάννη.

Επίσης στην έκτακτη συνεδρίαση του στις 4/9/02 ενημερώθηκε από τα επίσημα σχέδια του ΥΠ.ΠΟ. που αφορούν στην οριστική μελέτη θεμελίωσης σε ενιαίο σχέδιο με την αποτύπωση των αρχαίων κατασκευών.

Πρέπει να επισημανθεί ότι το ΚΑΣ έχει γνωμοδοτήσει μόνον για την έγκριση της αρχιτεκτονικής προμελέτης θέτοντας ως όρο για την οριστική έγκρισή της την ολοκλήρωση των εργασιών αποτύπωσης και τεκμηρίωσης των ευρημάτων των ανασκαφών.

Τονίζουμε επίσης ότι μετά τις τελευταίες ανασκαφές στον αρχαιολογικό χώρο Μακρυγιάννη ανακαλύφθηκαν σημαντικότερα αρχαία, που ας σημειωθεί ότι δεν έχουν ακόμα δημοσιευθεί, τα οποία χρονολογούνται από τον 3^ο αιώνα π.Χ. μέχρι τον 7^ο αιώνα μ.Χ. Τα ευρήματα αποδεικνύουν την συνεχιζόμενη ζωή της Αθήνας δια μέσου των αιώνων και αποτελούν μοναδική μαρτυρία της ιστορικής συνέχειας της ζωής της πόλεως. Με την ανέγερση του Νέου Μουσείου Ακρόπολης η καταστροφή τους θα είναι αναπόφευκτη.

Προσθέτουμε τέλος ότι σύμφωνα με τις Διεθνείς Αρχές Προστασίας (Χάρτης της Βενετίας 1964, Σύμβαση της Γρανάδας 1985 κ.λ.π.) δεν επιτρέπεται να κατασκευάζονται νέα μεγάλα κτίρια σε αρχαιολογικούς χώρους, παρά μόνο μικρές ελαφρές κατασκευές που κρίνονται απολύτως απαραίτητες για την εξυπηρέτηση των επισκεπτών, πολύ δε περισσότερο όταν οι αρχαιολογικοί χώροι έχουν μεγάλη πυκνότητα σημαντικών αρχαίων κατασκευών. Οι αρχαιολογικοί χώροι δεν πρέπει να οικοδομούνται και γενικά να αντιμετωπίζονται από την Πολιτεία σαν απλά αστικά οικόπεδα ενταγμένα στη λογική του Γ.Ο.Κ. και στα άμεσα συμφέροντα του κύριου του έργου! Οι αρχές αυτές περιλαμβάνονται και στον πρόσφατο Νόμο "Περί Προστασίας των Αρχαιοτήτων" (Ν. 2038/2002) και επομένως δεν είναι δυνατόν να χωροθετηθεί το Νέο Μουσείο Ακρόπολης, στον αρχαιολογικό χώρο Μακρυγιάννη! Θα καταστρέψει και τον αρχαιολογικό χώρο και τη κληρονομιά μας, που υπάρχει μέσα σ' αυτόν!

Σύμφωνα με τα παραπάνω έχουμε να παρατηρήσουμε τα ακόλουθα, που αφορούν στην ανέγερση του Νέου Μουσείου της Ακρόπολης:

1. Η οικοδομική άδεια εκσκαφών, που αναφέρεται στο μεγαλύτερο μέρος του αρχαιολογικού χώρου, προβλέπει γενική εκσκαφή μεγάλου βάθους. Η εκσκαφή αυτή θα εξαφανίσει ολοκληρωτικά τον υπάρχοντα αρχαιολογικό χώρο εντός του περιγράμματος των εκσκαφών.
2. Η άδεια για τη καταστροφή αυτή δόθηκε από την πολιτική ηγεσία του ΥΠ.ΠΟ., μετά την θετική γνωμοδότηση του Κ.Α.Σ., χωρίς τη σχετική εισήγηση από την αρμόδια Διεύθυνση και την αρμόδια Εφορεία Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων, δοθέντος ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των αρχαίων χρονολογούνται στη Παλαιοχριστιανική Εποχή. Η άδεια "εκσκαφών και αντιστήριξης μάλιστα δόθηκε πριν να αξιολογηθούν τα ευρήματα και δίχως να ανακοινωθούν τα επιστημονικά συμπεράσματα, προκειμένου να τοποθετηθεί η επιστημονική κοινότητα.
3. Μέχρι σήμερα, τις παραμονές εκσκαφών θεμελίωσης, δεν έχει εκδοθεί ακόμα η οικοδομική άδεια ανέγερσης και δεν υπάρχει εγκεκριμένη στατική μελέτη θεμελίωσης και βέβαια αυτό δημιουργεί σοβαρά προβλήματα αξιοπιστίας για την ίδια την πολιτική ηγεσία του ΥΠ.ΠΟ. η οποία οφείλει να αντιληφθεί, έστω την ύστατη στιγμή, το μέγεθος της καταστροφής που θα επέλθει στη φάση της εκσκαφής.
4. Η οικοδομική άδεια 1435/02 που αφορά τις "εκσκαφές και αντιστηρίξεις", στηρίζεται σε εκτεταμένη χρήση της γραμμικής συνεχούς πασσαλόπηξης μέσα σε αρχαιολογικό χώρο με μεγάλη πυκνότητα ευρημάτων, με συνέπεια εκτεταμένη καταστροφή τους και καταστροφή της συνοχής και αναγνωσιμότητας του χώρου.
5. Εξάλλου, όπως προκύπτει από την οριστική μελέτη, στο υπόλοιπο τμήμα του αρχαιολογικού χώρου, στο οποίο και βρίσκονται τα σημαντικότερα αρχαία προβλέπονται συστοιχίες φρεατοπασάλων διαμέτρου 1,20 μέτρων έως και 3,50 μέτρων που φθάνουν σε βάθος έως 20 μέτρων και οι οποίες δεν καλύπτονται από την άδεια «εκσκαφών και αντιστηρίξεων».

Πιστεύουμε ότι η Πολιτεία θα πρέπει να αντιληφθεί την μεγάλη καταστροφή αρχαίων που θα προκληθεί και το βάρος της ιστορικής ευθύνης που αναλαμβάνει όταν, η Ιστορία αξιολογήσει τις ενέργειες αυτές, διαφοροποιώντας τον σχεδιασμό του Νέου Μουσείου Ακρόπολης, επιλέγοντας χώρο χωρίς τέτοιου είδους επιπτώσεις (με περιοριστικές λύσεις υψών και οπτικής γωνίας θέσεως των αρχαίων που επιβάλλει η αντιφατική και ανταγωνιστική γειτνίαση του νέου κτηρίου με τον ιερό βράχο), προκειμένου να πραγματοποιήσει το όνειρο γενεών Ελλήνων για την στέγαση των μαρμάρων του Παρθενώνα.

Με εξαιρετική τιμή,
Για το Δ.Σ. του Ελληνικού Τμήματος ICOMOS

Ο Πρόεδρος

Νίκος Αγριαντώνης

Αθήνα 28.8.2002

ΑΠΟ

Προς

Σπύρος Καλογερόπουλος

Χατζηχρήστου 7, 11742

Μακρυγιάννη ,

Αθήνα

Τηλ. 010 9210874

ΥΠΟΥΡΓΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

Αξιότιμο Κο Πετσάλνικο

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ

Γραφείο Πρωθυπουργού

Υπουργείο Δημόσιας Τάξης

Υπουργείο Δικαιοσύνης

Κάθε ενδιαφερόμενο

Αξιότιμε κύριε Υπουργέ

Έχοντας την τιμή και ταυτόχρονα την δυστυχία, να σας ενημερώνω για τις καταστροφές που εξ' αναγκασμού λόγω ενοικίασης, παρακολουθώ στον Αρχαιολογικό Χώρο του οικοπέδου του κληροδοτήματος του στρατηγού Μακρυγιάννη πρέπει να γνωρίζετε ότι έχουν κατατεθεί ήδη:

1. μόνο 4 μηνύσεις στα ποινικά δικαστήρια για καταστροφή αρχαιοτήτων,
2. έχουν κατατεθεί πολλές αιτήσεις ακύρωσης υπουργικών αποφάσεων στο ΣτΕ,
3. έχει κατατεθεί αίτηση αναστολής στο Διοικητικό Εφετείο. ακόμα
4. το Ελεγκτικό Συνέδριο αν και ήταν πλήρως ενημερωμένο ενέκρινε σύμβαση μεταξύ ΟΑΝΜΑ και ΘΕΜΕΛΙΟΔΟΜΗ ΑΕ, η οποία βασιζόταν σε μια άδεια εκσκαφής που εκτός ότι δεν είχε τα στοιχειώδη ως άδεια για να είναι έννομη και δημιουργεί κινδύνους για το ΜΕΤΡΟ και τις όμορες κατοικίες, είχε εκδοθεί με παραπλάνηση της Πολεοδομίας και απόκρυψη των αρχαιοτήτων, αποδεικνύει ακόμη, το μέγεθος της καταστροφής και του βανδαλισμού που περιμένει τον αρχαιολογικό χώρο και τον περιβάλλοντα χώρο του παγκόσμιου μνημείου της Ακρόπολης.

Παρόλα αυτά κανείς δεν δίνει αναστολή εργασιών όπως οφείλει, βάσει δεδικασμένων αποφάσεων, για να σταματήσει αυτός ο βανδαλισμός ο οποίος συνεχίζεται καθημερινά.

Θα ήθελα να διευκρινίσω ότι η φτηνή προπαγάνδα που έχει καλύψει το εν λόγω θέμα του Αρχαιολογικού Χώρου του

Μακρυγιάννη, δίνει μόνο δικαιώματα παρανομιών σε επίορκους, επιτήδειους και ιδιωτικά συμφέροντα, εις βάρος του Συντάγματος, των δικαιωμάτων των πολιτών, της λογικής τους, της παιδείας, της νεότητας, του περιβάλλοντος, της Ακρόπολης, της Δημόσιας Περιουσίας, του Δημόσιου Χρήματος, κλπ.

Εθνική Ιδέα κατά την άποψή μου, είναι να τηρούμε τους νόμους και να προστατεύουμε την Εθνική και Παγκόσμια Κληρονομιά όπως οφείλουμε και με προσωπικές ενέργειες.

Επειδή κάθε ώρα που περνάει αφενός το έγκλημα της καταστροφής Αρχαιολογικού Χώρου από ιδιώτες και η παρανομία συνεχίζεται, αφετέρου εγώ είμαι αναγκασμένος λόγω κατοικίας να το παρακολουθώ με βαθιά οδύνη και αγανάκτηση,

σας παρακαλώ να μεριμνήσετε,

για την εφαρμογή και τήρηση του γράμματος του Συντάγματος και των Νόμων όπως αρμόζει εκ μέρους των αρμοδίων Δικαστηρίων, βάσει των στοιχείων που προσκομίζουμε και όχι βάσει του προκαλύμματος της φτηνής προπαγάνδας και των ψευδών των αντιδίκων βανδάλων, με αποτέλεσμα αδικαιολόγητη κωλυσιεργία και εμφανή περιορισμένη δυνατότητα αντίληψης από τα αρμόδια Δικαστήρια, αν και τα πάντα επεξηγούνται εγγράφως και αναλυτικά, υπέρ του δέοντος από καταξιωμένους επιστήμονες καθηγητές, που τιμούν την Ελληνική κοινωνία με την παρουσία τους.

Επειδή ο βανδαλισμός ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑ εις βάρος της πολιτιστικής κληρονομιάς και συνεχίζεται, λόγω της κωλυσιεργίας και αποφυγής ανάληψης ευθύνης εκ μέρους των αρμόδιων Δικαστηρίων, σας παρακαλώ

να προβείτε σε όλες τις πρέπουσες διοικητικές ενέργειες και ελέγχους προς τα Δικαστήρια που έχουν επιληφθεί των καταγγελιών.

Η άμεση λύση αυτού του βανδαλισμού με δικαστική απόφαση, είναι βεβαίως συμφέρον όλων να γίνει εντός της Ελληνικής Επικράτειας, ώστε να αποδειχτεί η αξία της Δημοκρατίας μας και της Λογικής μας, και όχι να διασυρθούμε (λόγω των προσωπικών συμφερόντων, ενεργειών και της αδηφαγίας κάποιων ελαχίστων εις βάρος όλων των άλλων, καλύπτοντας και νομιμοποιώντας την παρανομία με ψεύδη, παραπλανώντας έτσι τους Έλληνες) σε Διεθνή Δικαστήρια και Οργανισμούς και στην κατακραυγή όλης της Ανθρωπότητας, στο παρόν αλλά και στο μέλλον. Σε αντίθετη περίπτωση, δυστυχώς το ΥΠΔΙΚ θα είναι συμμέτοχος σε πολιτιστικό έγκλημα εις βάρος της Εθνικής και Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση
& ευχές για κατευόδωση του έργου σας

Σπύρος Καλογερόπουλος
Μέλος Συντονιστικής Επιτροπής

Φορέων και Συλλόγων

Προς

Τον Πρόεδρο της Αρχαιολογικής Εταιρείας

Κύριο Γεωργίο Δοντά

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Εκπροσωπούμε ομάδα πολιτών που αναπτύσσει δραστηριότητες για την αποτροπή της εγκατάστασης του νέου Μουσείου της Ακρόπολης στη θέση Μακρυγιάννη, στις νότιες παρυφές του Βράχου.

Όπως, καλύτερα παντός άλλου, γνωρίζετε, με τη χωροθέτηση αυτή στην οποία εμμένει η κυβέρνηση, παρά τις κριτικές που ασκήθηκαν, καταστρέφονται αρενός σπουδαία αρχαιολογικά ευρήματα που την αξία τους αναγνωρίζουν και οι επιφορτισμένοι με τη μελέτη και κατασκευή του Μουσείου οργανισμοί, ενώ, αφετέρου, με την ανέγερση του ογκώδους αυτού κτηρίου, η κλίμακα του τοπίου καταλύεται και επιβαρύνεται ο ιερός χώρος της Ακρόπολης με ένα αντίπαλο προς τα Μνημεία και το Βράχο κτίσμα. Είναι προφανές ότι στη θέση αυτή δεν επιτρέπεται ν' ανεγερθούν νέα κτήρια. Αντίθετα, θα έπρεπε, βαθμιαία, η νότια ζώνη του Βράχου ν' απαλλάγεται και από τα κτίσματα που σήμερα υφίστανται.

Η απόφαση της κυβέρνησης αποτελεί πρωτοφανή βανδαλισμό επί του σώματος του σημαντικότερου μνημείου αυτού του τόπου αλλά και ενός από τα σημαντικότερα της ανθρωπότητας. Δυστυχώς, δεν είναι η μόνη αντιπνευματική ενέργεια της κυβέρνησης που διαχειρίζεται την πνευματική κληρονομία με προχειρότητα και ανευθυνότητα.

Οι αγώνες που μέχρι σήμερα έγιναν -παρά τη μεσολάβηση μιας περιόδου κυβερνητικής αδράνειας που ακολούθησε την ακύρωση του τρίτου διαγωνισμού- φαίνεται ότι τελικά δεν τελεσφόρησαν. Η πολιτική ηγεσία και τα εντεταλμένα αρχαιολογικά όργανα, επανήλθαν στην απόφαση τους και προχώρησαν στη διενέργεια νέου διαγωνισμού, για την ίδια πάντα θέση, διακηρύσσοντας, συνάμα, την επιδίωξη τους να προχωρήσουν στην εν τάχει κατασκευή του Μουσείου.

Πιστεύουμε, ωστόσο, ότι παρά την κυβερνητική εμμονή, και μέχρι την τελευταία στιγμή, δεν θα πρέπει να εγκαταλειφθεί η προσπάθεια για τη διασωση της Ακρόπολης και των αρχαιοτήτων από τις σχεδιαζόμενες επεμβάσεις. Είναι ένα καθήκον απέναντι στις πολιτισμικές αξίες που μας κληροδότησε η Ιστορία από το οποίο δεν μπορεί να παραιτηθεί κανείς.

Θεωρούμε ότι στην Αρχαιολογική Εταιρεία, που στους κόλπους της συγκεντρώνει τους επιφανείς Έλληνες αρχαιολόγους με εγνωσμένη σοφία και ευαισθησία, ανήκει ο ηγετικός ρόλος σε αυτή τη σωστική προσπάθεια. Είναι βεβαίο ότι θα εξασφαλίσει τη συμπαράσταση σημαντικής μερίδας του πνευματικού κόσμου της χώρας.

Δεν είναι έργο μας να υποδείξουμε τρόπους δράσης. Είναι προφανές ότι ο σχεδιασμός των ενεργειών που θα εκπονήσει η Αρχαιολογική Εταιρεία θα είναι ο κατάλληλος. Θέτουμε απλώς υπό την κρίση σας τις ενέργειες που εμείς, ως ομάδα, θεωρήσαμε πρόσφορες ώστε, τόσο εντός της χώρας όσο και στο εξωτερικό, να γίνει η αναγκαία ενημέρωση και κινητοποίηση της κοινής γνώμης.

Στο εσωτερικό, εκτός της δημοσιότητας μέσω του τύπου και των ΜΜΕ, θα ήταν, πιθανότατα, χρήσιμη και η πραγματοποίηση ημερίδας στην οποία θα μπορούσε να διατυπωθεί ο επί του θεματος λόγος και αντίλογος.

Στο εξωτερικό, η αποστολή καταγγελίας-εκκλήσης στους (UNESCO, ICOMOS κ.ά.) και η πρόσκληση σε συστράτευση προσωπικοτήτων από τους χώρους της αρχαιολογίας, της ιστορίας και της τέχνης, πιστεύουμε ότι θα μπορούσαν να συμβάλουν στην άσκηση, ίσως αποτελεσματικής, πίεσης επί της ελληνικής κυβέρνησης.

Τασσόμενοι στη διάθεσή σας

Δεχθείτε, παρακαλούμε, την έκφραση της βαθύτατης εκτίμησής μας.

Αθήνα, Μάρτιος 2001

ΚΑΛΛΙΓΑ ΧΑΡΙΣ, Δρ. Φιλοσοφίας, αρχιτέκτων, Διευθύντρια Γενναδίου
Βιβλιοθήκης, Μετάλλω της Europa Nostra για τις ανασκαφές στη Μονεμβασία
1980

ΚΟΥΒΕΛΑ ΑΓΝΗ, αρχιτέκτων, μέλος της Αρχαιολογικής Εταιρείας

ΚΟΥΜΑΡΙΑΝΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ, ιστορικός, Καθηγήτρια Πανεπιστημίου
(Σορβόνη)

ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ, αρχιτέκτων, τ. Πρόεδρος Συλλόγου Αρχιτεκτόνων

ΚΟΚΚΙΝΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ, ζωγράφος, επίτιμος Καθηγητής, τ. Πρύτανης
της Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών

ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΓΙΩΡΓΟΣ, γλύπτης, ομότιμος Καθηγητής, τ. Πρύτανης της
Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών

ΞΥΔΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ, πρέσβης επι τιμή, τεχνοκρίτης

ΡΑΥΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ, συγγραφέας-δημοσιογράφος

ΣΙΑΠΚΙΔΗΣ ΝΙΚΟΣ, αρχιτέκτων, τ. Γ.Γ. Συλλόγου Αρχιτεκτόνων

ΧΑΪΝΗΣ ΓΙΑΝΝΗΣ, ζωγράφος-γλύπτης